

NÁZEV ŠKOLY	GYMNÁZIUM JOSEFA JUNGMANNA, LITOMĚŘICE, Svojsíkova 1, příspěvková organizace
ČÍSLO PROJEKTU	CZ.1.07/1.5.00/34.1082
NÁZEV MATERIÁLU	VY_32_INOVACE_6A_11_Volby 1992 – cesta k rozdělení ČSFR
TÉMA SADY	Dokumenty k českým dějinám po roce 1989
ROČNÍK	4. ročník, oktáva
DATUM VZNIKU	červenec 2013
AUTOR	Petr Bašus

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Volby 1992

cesta k rozdělení ČSFR

Anotace:

Výukový materiál je určený pro výuku nejnovějších českých (československých) dějin v hodinách dějepisu 4. ročníku (resp. semináře z dějepisu).

Skládá se z textu historických dokumentů, námětů k domácí přípravě (vyučující může zadat tyto úkoly již v předešlé hodině, a vytvořit si tak podmínky pro snazší práci s dokumentem i zadanými otázkami) a námětů k rozboru dokumentu i historických souvislostí. Pro hlubší pochopení souvislostí je výukový materiál obohacen o konfrontaci s jinými písemnými a obrazovými dokumenty. Srovnání pak umožňuje plastičtější pochopení doby.

Texty mohou mít žáci vytištěné, nebo s nimi mohou pracovat ve vlastních elektronických médiích (PC, notebooky, tablety...). Učitel je také může promítnout.

Časová náročnost – 1 vyučovací hodina.

Volby 1992 – cesta k rozdělení ČSFR

Volební program Občanské demokratické strany - ODS (výňatky)

Státoprávní uspořádání

Hlásíme se ke společnému státu. Jsme však proti tomu, aby byl vybudován na národním principu. Uspořádání federativního státu musí vycházet z historických územních celků, musí zaručit podmínky pro racionální chod státních orgánů a institucí a musí se v něm uplatňovat občanský princip. Stojíme před mimořádně obtížným úkolem, protože dvoučlenná federace s faktickým právem veta pro republiky ve všech důležitých otázkách je neustále v nebezpečí bezvýchodné ústavní krize. Vícečlenná federace je jako ideální řešení sice představitelná, ale v současné době nepřijatelná pro rozhodující politické síly na Slovensku (...)

Federaci je nutné svěřit ty pravomoci, které zaručí efektivní, bezkrizové fungování státu; je to v zájmu každé jeho části. v současné době je veškeré rozhodování o pravomocích ve Federálním shromáždění zablokováno neshodou mezi českou a slovenskou částí nejvyššího zákonodárského sboru. To dokazuje, že stát, postavený výlučně na národnostním principu, je nefunkční a v dobách krizí je ohrožena sama jeho existence (...)

Jednotný právní řád a jednotná ekonomická pravidla na úrovni federace jsou nezbytnou podmínkou pro zajištění řádného chodu státu. Ze široké škály možností v oblasti státoprávního uspořádání předem vylučujeme pouze uspořádání konfederativní. Rozdělení státu není naším programem; ukáže-li se však být nutným, dokážeme s ním vyrovnat (...)

Volební program Hnutí za demokratické Slovensko – HZDS (výňatky)

III. Občan a štát

Dôležitým predpokladom všestranného rozvoja Slovenska je kvalitatívna zmena štátoprávneho usporiadania. Na to, aby Slovenská republika mohla zvládnuť ťaživé hospodárske a sociálne problémy, musia mať jej orgány dostatok právomocí. Riešenie vnútorných problémov je bezprostredne späté aj so zahraničnou politikou. Preto Slovensko musí mať možnosť priamo nadväzovať vzťahy k ostatným štátom. To vyžaduje pretvoriť terajší federálny zväzok Slovenskej republiky a Českej republiky na zväzok suverénnych republík s vlastnou medzinárodno-právnou subjektivitou. Pre dosiahnutie nového ústavného stavu bude hnutie presadzovať:

- vyhlásenie zvrchovanosti Slovenskej republiky
- prijatie Ústavy Slovenskej republiky, v ktorej sa zakotvia demokratické zásady uskutočňovania štátnej moci
- opatrenia na získanie medzinárodno-právnej subjektivity Slovenskej republiky
- vyhlásenie referenda o suverenite a o novom usporiadaní vzťahov s Českou republikou
- uzavretie zmluvy s Českou republikou, ktorá zabezpečí zachovanie spoločného ekonomického priestoru, spoločnú obrannú koncepciu a koordináciu zahraničnej politiky

Náměty k domácí přípravě:

1. Zjistěte si, kdo byl v před volbami v roce 1992 předsedou české a kdo předsedou slovenské vlády.
2. Zjistěte si, jak vypadalo schéma výkonné a zákonodárné moci v ČSFR v letech 1990 – 1992.
3. Připomeňte si ve stručnosti česko – slovenské vztahy ve 20. století, resp. historii budování a existence společného státu.
4. Připomeňte si ve stručnosti slovenské dějiny, především otázku slovenské svrchovanosti v historii.

Náměty k rozboru:

1. Nejsilnějšími politickými stranami v Čechách, resp. na Slovensku byly před volbami do Federálního shromáždění i obou národních rad ODS, resp. HZDS. Prostudujte si jejich volební programy a shrňte jejich představy v otázce státoprávního uspořádání.
2. Srovnajte jejich priority a diskutujte o možnostech konsenzu.
3. Prostudujte si výsledky voleb do FS v roce 1992 (viz tabulka níže) a uvažujte, zda existoval jiný scénář vývoje než rozdělení federace. (Výsledky voleb do národních rad byly téměř identické.)

Výsledky hlasování za Česko

Strana	Počet hlasů	Procentuální vyjádření	Počet mandátů
Občanská demokratická strana Křesťansko demokratická strana	2 200 937	33,90 %	48
Levý blok (KSČM a SDL)	926 228	14,27 %	19
Československá sociální demokracie	498 030	7,67 %	10

Výsledky hlasování na Slovensku

Strana	Počet hlasů	Procentuální vyjádření	Počet mandátů
Hnutie za demokratické Slovensko		33,54 %	24
Strana demokratickej ľavice		14,44 %	10
Slovenská národná strana		9,39 %	6

4. *Proč myslíte, že v roce 1992 nebylo vyhlášeno referendum o rozdělení federace?*
5. *Symbolickou fotografií roku 1992 se stal snímek (viz odkaz níže) z rozhodujícího jednání o zániku společného státu, ke kterému se sešli V.Klaus a V.Mečiar 20.8.1992 ve vile Tugendhat v Brně. Čím je podle vás symbolický? Dá se z něj něco vyčíst?*

http://www.lidovky.cz/pred-20-lety-se-rozpadlo-ceskoslovensko-d92-/zpravy-domov.aspx?c=A120826_134152_ln_domov_mc

Zdroje:

AUTOR NEUVEDEN. *Volební program ODS 1992* [online]. [cit. 27.8.2013]. Dostupný na WWW: http://www.ods.cz/docs/programy/program_1992.pdf

AUTOR NEUVEDEN. *Volební program HZDS 1992* [online]. [cit. 27.8.2013]. Dostupný na WWW: <http://sk.scribd.com/doc/49378325/Volebny-program-HZDS-1992>

AUTOR NEUVEDEN. *Volby do Sněmovny lidu Federálního shromáždění 1992* [online]. [cit. 27.8.2013]. Dostupný na WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Volby_do_Sn%C4%9Bmovny_lidu_Feder%C3%A1ln%C3%ADho_shrom%C3%A1%C5%BEd%C4%9Bn%C3%AD_1992